

Prenumerationspris	Utgiven av Svenska Folkförbundet.	Utländet:
1/4 år Kr. 3:—	Redaktör: Andreas Stahl, Riddaregatan 3, Reval.	1/4 år Kr. 4:—
1/2 " " 1 50	UTKOMMER ALLA ONSDAGAR	1/2 " " 2:—

Djur för utplantering.

Den kände naturvännen, doktor F. W. Remmler, innehavare av Suvenniemi Zoologiska Station i Kajana, Finland, har lovat skänka några par ekorrar och skogsfåglar för utplantering i Runö skog. Doktor Remmler har — naturligt nog — vid löftet knutit ett villkor, att runöbönderna tillsvidare skola fridlysa de utplanterade djuren, så att de i lugn och ro få föröka sig, tills stammen blir så kraftig, att den tål en lagom beskattning.

Vi äro övertygade om, att runöborna av eget intresse skola villfara doktor Remmlers billiga önskan och med tacksamhet emottaga den dyrbara gåvan.

Nobile på nytt till nordpolen?

Enligt meddelande från Prag har general Nobile i dagarna avlagt ett besök hos den tjeckiska deltagaren i den misslyckade nordpolsexpeditionen, professor Behounek. Vid detta tillfälle meddelade general Nobile bl. a., att såväl han som professor Behounek av ett vetenskapligt sällskap i Amerika blivit uppmanade att nästa år delta i en ny nordpolsexpedition.

Det har funnits isbjörnar i Danmark. Statsgeologen Normann undersöker för närvarande ett mycket intressant fynd, som gjorts i Hjørting. Det har visat sig vara underkäken av en isbjörn. Den har påträffats i jordlager, som stamma från sista delen av istiden, och fyndet visar att isbjörnar levat i Danmark. Det är första gången detta kunnat konstateras.

Julgåvor till de svenska skolorna.

Konsul E. Gahlnbäck härstädes har även i år ihågkommit de svenska skolbarnen i svenskbygden med julgåvor, nämligen 100 kg. mjöl, 50 kg. socker, 50 kg. risgryn och 1 låda russin. Konsul Gahlnbäck sänder till de svenska barnen en varm hälsning och önskar dem God Jul!

För de kärkomna gåvorna fram bäres härmed ett varmt tack till den gode givaren.

Till Kustbons redaktion.

Undertecknad ber Kustbons redaktion bereda i Kustbon plats för följande rättelse:

En insändare skriver i Kustbon nr. 46 under rubriken „ett steg bakåt“ och skarvar ihop historier, som undertecknad ej skulle ha brytt sig om, men då mitt namn åsyftas, ber jag för sanningens skull få meddela följande. På Vormsö kommunalfullmäktiges sammanträde har brev av Viks kretsrad ej upplästs, enär kretsraden i Estland ej utfärda brev. Statsunderstöd åt obemedlade elever har fördelats av Vormsö skolrad vid gemensamt sammanträde i kommunalhuset. På ett sådant sammanträde beviljades fattiga Hovsby och och Förby elever ett visst hyresbidrag, som hr. Vikström vid ett senare sammanträde ej gillat. Deltagarna i sammanträdet, som beviljade detta anslag, voro hr. A. Vikström, Joel Nyman m. fl., ett tjugotal representanter från öns alla skolor. Hr. Vikström har beklagligt nog gisslat sig själv. Huruvida ovannämnda beslut verkligen är orätt, är undertecknad ej kompetent att bedöma och behöver det ej heller, men nog kan man tycka,

att detta beslut kan försvaras, då även kontant utdelning av understöd på villkor är tillåtet.

För hela samhället vore det tacksammare om insänderen gisslade de som gisslas bör, t. ex. förre kommunalfäldsten hr. Liljebäck, som inför kommunalmännen intygade, att han med sina långa fingrar tagit ett djupt grepp i kommunens kassa. Det stora skolbyggnadsbeloppet räntades och förvarades då ej i banken. När rättvisan skulle gripa syndabocken, var det hr. Vikström som kom fram med 25 tusen. Vems pengar det var, har ännu ej klargjorts. Hjaltebragder att bevara för kommande led.

Vördsammast Norrby folkskola.
29. nov. 1929. J. Berggren.

Utländssvensk! Tala blott ditt svenska modersmål så ofta det är möjligt! Tala det alltid i din familj! Älskar du själv dina fäders språk, skola även de bland dina familjemedlemmar, somej tilläventyrs kunna det, också så småningom lära sig det.

Tala svenska med dina barn! De ha rätt att få lära sina förfäders språk, och detta språk har rätt till dem.

I festligt lag bland landsmän tala aldrig annat språk än svensk! Ingen fest är svensk, om ej det svenska språket ljuder där offentligt och enskilt.

Tänk på sjömännen!

Julen nalkas, och må vi därför tänka på dessa våra söner, brö-

der och familjemedlemmar, som hava att fira denna glädjens och fridens högtid fjärran från hemmet, ofta i främmande land.

Må vi hjälpas åt att bereda dem julglädjel!

Som lämpliga gåvor anhålles tacksamt om stickade yllesaker: halsdukar, strumpor, vantar, o. s. v. Gåvorna, som lämpligast kunde förses med en hälsning från givaren, ett bibelspråk, o. dyl., mottagas tacksamt till d. 10 december av kyrkoherde Nilsson, Vormsö prostens Tannebaum, Nuckö, och missionspastor Rydén, Rickholtz, Nuckö, för vidare befodran till Sjömanhemmet i Reval. I Reval mottagas gåvorna å Sjömanshemmet.

Å Estländska sjömansmissionens vägar:

H. Pöhl,
Föreståndare

Den gångna veckan.

Massflykt från Ryssland. På morgonen senaste söndag anlände till Riga det första järnvägståget med 4000 tyska flyktingar från Ryssland. På stationen mottogos de av tyska sändebudet i Riga och representanter för lettiska Röda Korset. Det vänliga emottagandet gjorde ett djupt intryck på flyktingarna så att de med rörda hjärtan sjöngo andliga sånger. Flyktingarna berättade, att i närheten av Moskva samlats 16000 tyska bönder. Dessa ha kommit både från Volga-området, Sibirien, Donau-området och Ural. Endast en liten del av dessa fingo tillstånd att lämna Ryssland.

Enligt vederbörandes uttalande hade livet blivit outhärdligt. Dessutom har man frantagit dem alla ägodelar jämte prydnadssaker t. o. m. vigselringarna hade ryssarna lagt beslag på. Sålunda beskrives tillståndet i det „röda helvetet“.

I söndags hade fem år förgått sedan bolsjevikerna med våld ville omstörta vår samhällsordning och införa rådsvalde. De blevo emellertid blodigt tillbakaslagna, ty de som tillkämpat sig frihet visste och skola veta att värna den.

I samband med detta „jubileum“ ägde sorgedustjänster rum över hela landet.

Natten till söndagen grundstötte vid Sörve på Osel holländska motorseglaren „Jantje“ Räddningsbåtar utsändes, men besättningen vägrade att överge fartyget, eme-

dan vädret var lugnt, och ingen fara hotade dem. Bärgningsbåtgets ångare Karin har fått order att hjälpa haveristen. Fartygets skador inskränka sig till en mindre läcka.

Enligt vad tidningarna uppge, torde kriget i Mandjuriet så småningom komma att likvideras. Kineserna ha nämligen, efter att ha fått grundligt stryk av ryssarna, förklarat sig villiga att utan villkor ingå på ryssarnas fredsförslag.

Danska kungaparet anlände på måndagen till London. De höga gästerna hälsades vid stationen välkomna av prinsen av Wales.

I Finland lär man ha fått nog med att tåla alla möjliga uppstått från kommunisternas sida och folket fordrar att regeringen skall vidtaga stränga åtgärder mot all kommunistisk verksamhet i landet, t. o. m. dödsstraff för kommunistiskt uppviglingsarbete påyrkas. I söndags ha hållits antikommunistiska protestmöten över hela landet.

Tartu (Dorpat) upplevde i söndags en minnesrik dag. Det estniska universitets 10-års jubileum firades med stor högtidlighet, vari även riksäldesten, riksdagens talman, m. fl. höga herrar deltog. Även från de närmaste grannländernas högsolor hade representanter inbjudits. Vid tillfället promoverades till hedersdoktorer: i juridiska fakulteten rektor för Helsingfors universitet, prof. A. Tulenheimo; i filosofiska fakult. rekt. A. Koskenniemi, rektor för universitet i Riga prof. Tentelis, dr. O. Kallas, Ants Laipmann och Ed. Wilde; i matematisk-naturvetenskapliga fakulteten, rektor för universitet i Varschau prof. S. Thugutt samt i agrikultur-ekonomiska fakult. greve Fr. Berg.

Enligt officiellt meddelande anlände till rysk-kinesiska gränsstationen två representanter för regeringen i Mukden och företedde fullmakter att inleda fredsunderhandlingar med Sovjet.

Finlands riksdag antog senaste lördag lagförslag angående ny tullstadga, vari som nyhet märkes införseltull på potatis. De finska jordbrukarnas länge närda förhoppning har sålunda gått i uppfyllelse. Främst drabbas kanske Estland av potatistullen, vilken kommer att utesluta den estniska potatisen från Finlands marknad. Våra potatisskutor kunna således lägga upp, ty de ha i framtiden ingenting att göra. Tullavgiften

för potatis, skördad före 1 september, belöper sig till 75 p: pr. kg., för gammal potatis till 15 p: pr. kg.

Litauisk amnesti. Med anledning av att elva år förflutit, sedan den litauiska armén bildades, har Litauens krigsminister utverkat kungörandet av amnesti för ett hundratal i administrativ väg till vistelse i koncentrationslägrer dömda politiska fångar. I kraft av denna amnesti ha bland annat 50 fångar frigivits från koncentrationslägert i Vornie.

Atenuniversitetet hålles besatt av polis. Polisen har nu bortvisat studenterna från universitetet, som hålles besatt. På torsdag afton uppstodo emellertid nya sammanstötningar, varvid en student och ett antal poliser blevo lätt skadade. Sedan en del anhållanden företagits, kunde ordningen återställas.

Mauretania kör på ångfärja i New York. Jätteångaren Mauretania, som lämnade New York på resa till Europa kolliderade i New Yorks hamn med en färja. Cunardlinjen vet ännu icke skadornas omfång. Mauretania har gått i docka. Ett fartyg från kustbevakningen tog färjan på släp. Från Mauretania utsändes en anhållan om att en polisbarkass skulle utsändas för att lämna hjälp.

Köldväg i Nordamerika. Från New York meddelas att kölden, som härjat i Amerika är på återtåg. I de nordligare staterna ha flera personer frusit ihjäl.

Studentuppstått även i Frankrike. Studenterna i Lyon stälde till bråk utanför stadens rådhus för att protestera mot stadsförvaltningen, som lagt beslag på några rum, där studentorganisationerna plägar hålla sina sammankomster. Polisen, som understöddes av arbetarna, lyckades med stor svårighet återställa ordningen.

Åtta jätteångare på en gång samlade i Southampton. Southampton dockor kunde i söndags uppvisa en ståtlig samling jätteångare. Tysklands största fartyg, 50,000-tonnaren Bremen, kom in för att få sin botten översedd i flytdockan. Den låg nära Vita Stjärnlinjens ångare Majestic, som är världens största fartyg. Majestic avgick senare på dagen till New York. Amerikas största ångare, Leviathan, kom in under

dagens lopp och intog sin plats invid Berengaria, som är Cunarinjens största ångare, och Aquitania, vilken är nästan lika stor. Bland övriga jätteångare i hamnen märktes Carnarvon Castle, den största ångaren på Sydafrikaruten, Empress of Scotland, den största Canadian Pacificångaren, och Belgenland, det största fartyget under belgisk flagg. Den sistnämnda avgick under dagens lopp för att göra sig klar till en färd jorden runt.

Kölden i U. S. A. kräver 26 dödsoffer. Från New York telegraferas att de senaste dagarnas abnorma köld och häftiga vinterstormar i Förenta Staterna krävt talrika dödsoffer. Icke mindre än 26 personer hava frusit ihjäl.

Sjöfarten har lidit svåra förluster. Man befarar att talrika fartyg gått förlorade med man och allt. Lastångaren Kiowa på 2300 ton med vete ombord har gått under med 6 mans besättning. En kringdrivande räddningsbåt med en ihjälfrusen man ombord bekräftar farhågorna att ångaren gått förlorad.

Fiskarbefolkning på New Foundland går i ångest och bävan. En fiskebåtsflottill på 16 motorbåtar, har ute på havet överskats av en blizzard. De kanadensiska regeringssångarna, som gått ut för att spana efter fiskarna, ha återvänt med offerrättat ärende.

Även den engelska ångaren Norwich Citys öde är ovisst. Ångaren, som befinner sig i ett hotat läge vid Phoenixöarna omkring 800 mil sydväst om Hawaii, har utsänt S. O. S-signaler. I det sista radiotelegrammet från ångaren meddelas, att den driver mot ett korallrev. Besättningen ombord består av 34 man.

Bombattentat i Kovno. I den fosterländska föreningen Järnvaregens lokaler slungades på lördagen en bomb. Attentatet, som icke krävde några människoliv, och som endast förorsakade obetydliga materiella skador, anses ha politisk bakgrund.

Flaskpost från Amundsen? I närheten av Bordeaux ha fiskare funnit en flaskpost, som möjligen kan härstamma från Amundsen. Flaskan, som spolats i land av vågorna, innehöll ett gulnat papper med någon skrift, som man ännu icke kunnat tyda. Det enda

Lördagen den 7 december kl. 7 e. m. anordnar S.O.V: s ungdomsavdening

„Enighet“

aftonsamkväm

med julbasar, sång, musik, tablåer m. m. i K. F. U. K lokal, Bredgatan 5.
Om livligt deltagande beder

Festkommittén.

som är klart, är att meddelandet är avfattat på utländskt språk och är undertecknat Roald Amundsen. Ännu vet man dock icke, om det är fråga om ett dåligt skämt eller ett äkta budskap från Amundsen.

Norska legationen i Paris vet ännu ingenting, som är ägnat att bringa ljus i saken, men man tror icke mycket på det hela.

Julstjärnan. Finlands allmänna svenska folkskolläroforening utger åter i år sin gammalt välkända jultidning för barn, Julstjärnan. Tidningen utgår i tre upplagor, nämligen en 24-sidig och en för små barn. Småbarnens Julstjärna, som den kallas.

Tidningarna äro synnerligen färgglada. Illustrationerna, utförda av framstående tecknare, äro i år särdeles lyckade. I den 24-sidiga upplagan ingå flera helsidesbilder likaså ock i de mindre tidningarna.

Texten, som är skriven av kända författare för barn, är god och tilltalande. I tidningarna ingå såväl glada som allvarsamma sagor, berättelser och dikter. Prisen äro: för den 24-sidiga fmk 5:50, för den 16-sidiga 4:50. Småbarnens Julstjärna kostar 3:50.

Mördarhanden på väggen. Häromdagen påträffades i Kaschau i Österrike den femtioårige värdshusvärden Andreas Gall ligande död i stallet. Den rättsliga undersökningen tycktes ge vid handen, att Gall fallit offer för en olyckshändelse. Det såg nämligen ut, som om han kommit under hovarna på en av hästarna och därvid fått skallen inslagen. Läkarens dödsattest lydde också på död genom olyckshändelse och de efterlevande erhöilo tillåtelse att begrava den döde.

En ung gendarm hade emellertid lagt märke till, att ett tydligt avtryck av en människohand syntes på den vitrappade stallväggen. Det föreföll som om någon, som varit blodig om handen, stött sig mot väggen, Gendarmeren började utan att nämna något om upptäckten efterforsknin-

gar på egen hand och fick snart reda på att Gall, som var mycket rik, levat i osämja med sin svärson Nagy. Nagy hade sökt formå svärfadern att redan i livstiden överlämna all sin egendom till mågen. Nagy togs i korsförhör och erkände slutligen, att han en natt slagit ihjäl svärfadern med en knölpåk. För att utplåna spåren av sin ogärning hade han släpat liket ut i stallet och lagt det under hovarna på en häst. Detta försök att blanda bort korten skulle också ha lyckats, om icke mördaren, när han lämnade stallet, snavat och med en av sina blodiga händer måst stödj sig mot väggen. Han hade ej observerat det spår han efterlämnade, men det var nog för att fälla honom.

Misshandel av judar i Altenburg. I anslutning till ett nationalsocialistiskt möte på söndagen inträffade på flere ställen i staden uppträden. På en gata överföll en skara nationalsocialister alla judiska innevånare och misshandlade dem svårt. På ett annat ställe blevo en del medlemmar av organisationen Reichsbanner överfallna och svårt tilltygade. Endast tack vare polisens ingripande kunde nationalsocialisterna undgå att bliva angripna av stadens uppretade befolkning.

Revals börs, 3 dec. 1929.

	köp.	sälj.
New-York	372,85	373,85
London	18,19	18,24
Berlin	89,25	89,85
Helsingfors	9,36	9,41
Stockholm	100,95	100,55
Köpenhamn	99,95	100,55
Oslo	99,90	100,50
Paris	14,70	14,95
Amsterdam	150,45	151,25
Riga	72,—	72,50
Zürich	72,40	73,—
Bryssel	52,15	52,65
Milano	19,50	19,90
Prag	11,05	11,25
Vien	52,45	53,05
Budapest	65,50	66,20
Warsau	41,60	42,80
Kaunas (Kovno)	36,80	37,40
Moskva	191,75	193,25

Vildskinn

Räv, Utter, Mård, Hermelin, Ekorre, Hare och Kanin uppköpas till allra högsta pris. Vi betala högsta priser, då skinnen huvudsakligen äro för egen fabrikation. Prislista sändes mot porto.

FOUGSTEDTS PÄLSVARUFABRIK Malmö 4.

Stadshotellet E S L Ö V.

Fullständig spritservering.
Förstklassigt kök.
Ny ägare L. Pehrsson.

HÔTEL ATLANTIC

Stockholms modernaste, tystaste och komfortablaste hotell.
Fullständiga toaletterum med bad till varje rum och dubletter.
Förstklassig Restaurant.
Moderata priser.
Dans måndag och fredag.

F I S K A R E !

ANVÄNDER NI FÖR EDER BÄTMOTOR INHEMSKT MOTORBRÄNSLE!
Om ej, så försök vår
TRAKTORBENSIN
(för fotogenmotorer)
DÄRIGENOM SPÄRR NI PENGAR,
ty den är billig, kraftigare än fotogen och därför ekonomisk.

Estländska Oljeskifferkonsortiet
(Svensk koncession)
Tõnismägi I. TALLINN Telefon 1

Mc CORMICK-DEERING INTERNATIONAL

LANTBRUKSMASKINER
BRUKET BÄST - I LÄNGDEN BILLIGAST
BEGÄR KATALOGER!
AKTIEBOLAGET

INTERNATIONAL HARVESTER Co.
NORRKÖPING - MALMÖ

RESTAURANT D A M B E R G
MATSALEN I TR. STOCKHOLM. REKOMMENDERAS

Beställningar av bord N. 12911. N. 6285.

Ett begränsat antal av boken om

Gammalsvenskby

av Wilh. Sarwe
finnes till salu hos undertecknad. Försumma ej tillfället att skaffa Eder detta högtintressanta och högaktuella verk
Pris: Häftad kronor 5:00.

Esquil Rydén, Bergsby, Rikull.

Bierstugan i

Spångbacken, Norrköping.
Rekommenderar sina väl tempererade maltdrycker.

„Besök Borås“

Byggnadsingeniör
ERIK BREMMER

V. Hamngatan 9 — GÖTEBORG.
Telefoner: 19215, 39215.

Utför alla slags byggnadsarbeten

CARL FREDRIKS BIERSTUGA

Hantverkaregatan 17.
NORRKÖPING

REKOMMENDERAS.

STADSHOTELLET

MOTALA

rekommenderas. 1sta klass restaurant och festväning. Bekväma och trevliga resanderum. Telefon: Namnanrop. (1778)

SVENSKA BOMULLSFLAGGOR

till utlandet direkt från fabriken. Inom Sverige genom handlande i branschen.

Gefle Manufaktur A.-B. STRÖMSBRO

STADSHOTELLET, HEDEMORA

Rekommenderas! Modern Hotel & Restaurang.

Fullständiga rättigheter. Tel. Namnanrop.

SHELL

BENSIN OCH SMÖRJOLJOR

använder varje ekonomisk motorman
SVENSK-ENGELSKA MINERALOLJE A.-B

Restaurant Runan

Sundsvalls popu-
lärate restaurant.

HEMTREVLIKFESTVÄNING

Förträfflig mat. Billigaste priser

Jönköpings stads och läns sparbank
Stiftad 1831.

Huvudkontor i JÖNKÖPING. Avdelningskontor i Jönköping, Huskvarna, Norrahammar, Små lands Taberg.

Tillbringa Eder semester i
Dalarne och Värmland,
vilka båda landskap ifråga om storslagen natur och intressanta platser räknas bland Sveriges främsta.
Bekvämate förbindelser med Bergslagsbanan.

Kronan på verket

är K. F:s smörblandade margarin, som innehåller minst 20 procent runmärkt mejerismör, vilket finnes anmärkt på varje paket.

MILITÄR EKIPERINGS A.-B. (MEA)
Hamngatan 3A STOCKHOLM Norrmalmstorg
Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI. Uniforms- och Sportartiklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

Den Gyllene Freden
Vid Järntorget, Stockholm
Riks 80 29.

Kinna.
Fredriksson & Abrahamsson, Kinna
Tillverkar och försäljer:
GARDINER, BOMULLS-, YLLE- & LINNEVÄVNADER samt YLLETRIKÅ

De Förenade Spetsfabrikernas Försäljningslokal
Tel. 771-08 Grevturegatan 13
(Hörn-butiken) NORR 19203
Specialaffär för Spetsar och Broderier. — Rikt utval av Vadsstenaspetsar. Motiv och Kragar. Beställningar årlinneutstyrlar. Order till landsorten expedieras omgående.

STORA HOTELET, Linköping.
Innehavare Fru JENNY KLINGBOM.
Post-, telegram- & telefonadress: Stora Hotellet Linköping. Intern. hotellcode. 38 rum med 50 bäddar. PRISER: Enkelrum från 5.— kr. Dubbelrum fr. 10.— kr. Lunch fr. 2:50 kr. Middagar 3.— kr. Supé fr. 3.— kr. Sprit — Vin — Öl.

Reserverad annonsplats

Aktiebolaget Åbolands Bank, ÅBO.
Filiärer i: HFLSINGFORS, EKENÄS, KIMITO, MAREIHAMN, NYSTAD, PARGAS och SALO.
HÖGSTA DEPOSITIONSRÄNTA 7 HALV PROC.
EGONLINEN uppehåller regelbunden trafik Göteborg med alla mellanliggande svenska hamnar till KARLSKRONA—DANZIG—LIBAU—RIGA—REVAL—HÄLSINGFORS.